

До

Специализираното научно жури

по процедура за заемане на академичната длъжност „Доцент“

към катедра „Лека атлетика“

съгласно заповед ЗП-2349/13.12.2017 г.

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Огнян Стоянов Миладинов, дн,

член на научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в професионално направление 7.6 „Спорт“, специалност Спорт (Лека атлетика, група хвърляния) за нуждите на катедра „Лека атлетика“ при Национална Спортна Академия „Васил Левски“, обнародван в Държавен вестник, бр.90/13.11.2017 г.

Конкурсът е обявен след предложение от катедра „Лека атлетика“, в което са изложени мотивите и е аргументирана необходимостта от хабилитиран преподавател по лека атлетика, специалист в група лекоатлетически хвърляния.

За участие в конкурса, в законовия срок, документи са депозирали двама кандидати – гл. ас. Румяна Иванова Карапетрова, доктор и Христо Цанков Стоянов, доктор. Представените материали отговарят на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав и на Правилника за придобиване на научната степен „Доктор на науките“ и за заемане на академични длъжности в Национална спортна академия „Васил Левски“.

Материалите са рецензирани по реда на подаване на документите за участие в конкурса.

Гл. ас. Румяна Иванова Карапетрова, доктор

Биографична справка

Гл. ас. Румяна Карапетрова е родена на 07.02.1982 г. в гр. Ловеч. Средното си образование завършва в Природо-математическата гимназия с преподаване на английски език „Н. Обрешков“ с отличен успех.

През 2004 г. завършва ОКС „Бакалавър“ в НСА „В. Левски“, специалност „Кинезитерапия“, а през 2005 г. – магистърска степен на същата специалност. Професионална квалификация „Треньор по лека атлетика“ придобива в центъра за следдипломна квалификация при НСА „В. Левски“ през 2007 г. По-висока квалификация в треньорската професия Карапетрова придобива като завършва магистърска програма „Спорт за високи постижения“, специализация „Лека атлетика“.

Като докторант в редовна форма на обучение към катедра „Лека атлетика“, през 2010 г. Карапетрова защитава дисертационен труд на тема „Моделиране на физическата подготовка на елитни лекоатлетки – копиехвърлячки“, за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“.

През 2011 г. Карапетрова спечелва конкурс и е назначена на академичната длъжност „Асистент“ към катедра „Лека атлетика“.

През 2012 г., след спечелен конкурс, заема академичната длъжност „Главен асистент“ към катедра „Лека атлетика“.

Гл. ас. Румяна Карапетрова има богата спортно-състезателна кариера като състезател в дисциплината хвърляне на копие. Спортният и път започва в средното училище, където е държавна шампионка и рекордьорка за девойки старша възраст. По-нататък Карапетрова спечелва редица призови отличия от национален и международен мащаб. По-значимите от тях са:

- Държавна шампионка за девойки до 23 г. и за жени;
- Трикратна Балканска шампионка за жени;
- Финалистка на Световното първенство през 2005 г. (11-то място);
- 6-то място на Европейското първенство през 2006 г.

Румяна Карапетрова е действаща национална рекордьорка в дисциплината хвърляне на копие за девойки старша възраст (46.95 м) и за девойки под 23 години (59.72 м).

Като доказателство за спечелените отличия и класирания са приложени служебни бележки то Българска федерация по лека атлетика.

Учебно-преподавателска, треньорска, обществена и проектна дейност.

Гл. ас. Румяна Карапетрова е преподавател в катедра „Лека атлетика“ от 2011 г. и към момента има седем години преподавателски стаж с пълна учебна натовареност. Преподава учебните дисциплини „Лека атлетика“ и „Методика на преподаване на леката атлетика“ на студенти в общия курс в Учителски и в Треньорски факултет, както и на специалност „Лека атлетика“ в редовна и в задочна форма на обучение. Преподава и по учебни модули от магистърска програма „Спорт за високи постижения“, специализация „Лека атлетика“. Нейната по-тясна специализация е в група лекоатлетически хвърляния – техника, правилознание, методика на тренировка, методика на обучение, научно изследователска работа, подбор и други проблеми на подготовката на лекоатлетите - хвърлячи. Води часове по спортно усъвършенстване със студенти от специалност лека атлетика – състезатели в дисциплините от лекоатлетическите хвърляния.

Карапетрова е научен ръководител на трима дипломанти, които успешно са защитили дипломни работи – един в ОКС „Бакалавър“ и двама – в ОКС „Магистър“.

Успоредно с преподавателската си натовареност, гл. ас. Румяна Карапетрова се занимава и с треньорска дейност. Тя е треньор на едни от най-добрите състезатели по хвърляне на копие, мятане на диск и тласкане на гюле. Нейни състезатели са държавни шампиони и призьори от държавните първенства през последните години. От друга страна, Карапетрова участва като треньор в подготовката на изтъкнати състезатели – пара олимпийци - Иванка Колева (тласкане на гюле) и Дечко Овчаров (мятане на диск) - медалисти от Европейски и Световни първенства.

Гл. ас. Румяна Карапетрова е член на управителния съвет на лекоатлетически клуб КЛАСА при НСА „В. Левски“, и на управителния съвет на СК „Паралимпик НСА“, където успешно проявява своите организаторски качества при решаването на различни въпроси на клубната дейност.

Гл. ас. Румяна Карапетрова е представила документи за участие в 4 (четири) научно-изследователски и 5 (пет) образователни проекти. Научно-изследователските проекти са реализирани след спечелени конкурси по фонда за научни изследвания при НСА „В. Левски“. Образователните

проекти, в които кандидатът е участвал са организирани от Министерството на младежта и спорта (Спорт за деца и младежи с увреждания и деца в риск“) и от Асоциацията за развитие на българския спорт (проекти „Бъди активен“, СпортИграция“, “DRIVE – Develop Rewarding Values for Everyone who participate” и „Младежко доброволчество в спорта – Детска лека атлетика“.

В продължение вече на седем години (от 2011 г.) гл. ас. Румяна Карапетрова е член на редакционната колегия на научно-методичното списание „Лека атлетика и наука“.

За активната си образователна и обществена дейност гл. ас. Карапетрова получава благодарствени писма и сертификати от различни организации: Асоциация за развитие на българския спорт – за подкрепа в организирането на спортен празник „Движи се, забавлявай се“, Френско училище „Виктор Юго“ – за активно участие в организацията на маратон в полза на „Действие срещу глада“, Клуб КЛАСА при НСА – за принос в развитието на клуба.

Публикационна дейност

Гл. ас. Румяна Карапетрова е представила списък и копия на своите научни трудове в общ обем от 69 заглавия. В този списък са включени 1 монография, авторефератът на дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“, участия в 2 глави от учебник по лека атлетика и 65 научно-методични статии. Авторефератът (№ 2) и научно-методичните статии от № 5 до № 12 са представени при участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „Главен асистент“.

На първо място от представените публикации, не само защото е под №1, бих поставил монографичния труд „Хвърляне на копие – жени, техника и тренировка“. Това е труд с особено висока стойност, който разкрива различни страни на дисциплината хвърляне на копи за жени. От една страна е разкрита същността на двигателния и на физическия потенциал на копиехвърляча. От друга страна е представен модел за подготовка на копиехвърляча в годишния тренировъчен цикъл. Предложени са адекватни примерни седмични тренировъчни планове за отделните етапи от годишната подготовка на висококвалифицирани състезателки в хвърлянето на копие. Не на последно място са предложени и много добре онагледени

основни тренировъчни средства за обучение, за усъвършенстване на техниката и за развиване на двигателните качества в хвърлянето на копие.

Гл. ас. Румяна Карапетрова участва като съавтор в разработването на две глави от последното издание на учебник по лека атлетика за студентите от НСА „В. Левски“ – „Техника на хвърляне на копие и малка топка“ в обем от 10 страници и „Обучение в техниката на хвърляне на копие и малка топка“ в обем от 12 страници. Материалите са написани на високо, но в същото време достъпно за разбиране и възприемане ниво и са много полезни за самоподготовката на студентите. Освен това Карапетрова е съавтор при написването на една учебна програма.

В предоставената ми документация гл. ас. Карапетрова е представила 65 научно-методични статии, от които 48 са публикувани в национални, а 17 – в международни списания. Немалка част от публикациите (10) са в индексирани списания. В 9 от всички представени публикации кандидатът е самостоятелен автор, а в останалите 61 – в съавторство. В 23 от публикациите в съавторство Карапетрова е първи автор.

Гл. ас. Карапетрова участва и е публикувала доклади в сборници на 46 научни конференции, от които 26 в страната и 20 в чужбина. От друга страна е участвала с презентации в 29 научни конференции, от които национални – 3, международни в България – 14, в чужбина – 12.

Публикуваните материали на Карапетрова са по различни тематики и направления. Лекоатлетическите хвърляния са основна тема в проведените научни и изследвания и на тях са посветени 31 разработки (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 18, 19, 25, 27, 29, 30, 32, 33, 38, 39, 44, 52, 55, 58, 61, 64, 66, 68). Застъпени са всички дисциплини от групата на хвърлянията. Най-много публикации са посветени на хвърлянето на копие (14 бр.) и на тласкането на гюле (12 бр.). Не са пренебрегнати и останалите дисциплини - мятане на диск (4 публикации) и мятането на чук (3 публикации). Изследванията са насочени към разкриване на различни страни от тези дисциплини – особеностите на техниката, обучение в техниката, моделиране на отделните страни на физическата подготовка, моделиране на двигателния потенциал на хвърлящите, методика на подготовка в годишния тренировъчен цикъл и др.

Голяма част от публикациите на гл. ас. Карапетрова са посветени на проблемите на подрастващите - състезатели по лека атлетика или в други спортове, както и на незанимаващи се все още активно със спорт (17, 22, 26, 34, 35, 37, 40, 43, 45, 47, 48, 49, 50, 59, 63, 65, 67, 69). Засегнати са проблемите на

физическото развитие, на подбора за занимания със спорт, на влиянието на различни тренировъчни средства за развиване на двигателните качества и др.

Останалите дисциплини от леката атлетика не са съществено застъпени в изследователската дейност на гл. ас. Карапетрова, но следва да отбележим, че са налице публикации в дисциплините от групата на средните бягания (28, 41, 46, 51, 53, 54), на скоковете (20, 21) и в бягането на 400 м. през препятствия (31).

В своите научни изследвания гл. ас. Карапетрова е отделила място и за други спортове. Разработени са модели на антропометричните признаци в различни възрастови групи при подрастващи тенисисти (23, 24, 36), на нормативна база за подбор на състезатели по колоездене (14, 15), засегнати са въпроси, свързани с развиването на силовите възможности при състезатели по бадминтон (62).

Разнообразието от тематики на изследователската дейност се допълва от публикации за някои проблеми на физическото възпитание (42), физическата активност на населението (56, 57).

Като цяло, научните публикации на гл. ас. Румяна Карапетрова се характеризират с висока степен на научна значимост и на практическа приложимост, но ако се открият най-съществените приноси моменти в научно-изследователската работа то те биха могли да се сведат до следното:

1. Многостранно изследване на лекоатлетическите хвърляния – моделиране на техническата и на физическата подготовка в годишния тренировъчен цикъл, моделиране на двигателния потенциал на хвърлячите, ретроспективен анализ на развитието на състезателните дисциплини.
2. Изследване на проблеми и казуси при подрастващи в различни видове спорт - физическото развитие и физическата дееспособност, спортен подбор, антропометрични характеристики и др.

Гл. ас. Румяна Карапетрова е представила списък с 18 заглавия, в които са цитирани нейни научни трудове. Цитиранията са основно в други научно-методични статии, публикувани в страната и в чужбина, както и в дисертационни трудове.

Гл. ас. Румяна Карапетрова осъществява и научни ръководства на докторанти, като ги подпомага при провеждането на научни изследвания и при оформянето на дисертационните им трудове. Тя е научен консултант на

двама докторанти, от които единият вече успешно е защитил дисертационния си труд.

Христо Цанков Стоянов, доктор

Биографична справка

Христо Цанков Стоянов е роден на 31.10.1960 г. в гр. Ловеч. Средното си образование завършва през 1978 г. в Математическа гимназия в Ловеч с отличен успех. През 1988 г. завършва висше образование в Лесотехнически университет, факултет „Горско стопанство“, специалност „Опазване и обогатяване на природната среда“. Второ висше образование Стоянов завършва в НСА „В. Левски“ през 1992 г., като придобива професионална квалификация треньор по лека атлетика. През 2008 г. получава образователната и научна степен „Доктор“ като защитава дисертационен труд на тема „Усъвършенстване на специалната бегова подготовка в дисциплините 200 и 400 м. чрез оптимизиране на силовите и скоростно-силовите тренировъчни натоварвания“.

Христо Стоянов е треньор по лека атлетика от 1991 г., продължава да работи като такъв и вече 27 години се посвещава на треньорската професия. Председател на УС на СКЛА „Академик“ - София от 2005 г., председател на Българската асоциация на треньорите“ от 2012 г. В продължение на 18 години (от 2000 г.) успешно организира международен лекоатлетически турнир в зала „Академик“. От 2017 г. започва да организира мероприятия за намиране талантиливи деца за занимания с лека атлетика във формата „Атлетиката търси таланти“.

Учебно-преподавателска, треньорска, обществена и проектна дейност.

В своята многогодишна работа като треньор, Христо Стоянов се е утвърдил като един от водещите треньори в България и постига изключително големи успехи със своите състезатели. Многобройни са призовите класирания на състезателите на Христо Стоянов в състезания от национален, европейски и световен мащаб и всички те са удостоверени с подпечатана от БФЛА справка. Ще си позволя да посоча само най-значимите от тях и това са: Европейска титла на Илия Дживондов в

бягането на 400 м.; 6-тото място на Марияна Димитрова на Световно първенство; 4-то място на Марияна Димитрова и на Магдалена Христова на Европейско първенство; 3-то място на Моника Гачевска на Световни студентски игри. Състезателите на Христо Стоянов са подобрили общо 16 национални рекорда на България, основно в бягането на 200 и 400 м, както и национални рекорди на Швеция в бягането на 200 м. и в скока на дължина, и национален рекорд на Кипър в тройния скок. Изключително голям е и броят на шампионските титли от държавни първенства на негови състезатели – общо 85 за всички възрастови групи.

Под ръководството на Христо Стоянов се подготвят състезатели в различни дисциплини от леката атлетика. Това са основно дисциплините 200 и 400 м. гладко бягане, но Христо Стоянов е ръководил подготовката и на състезатели по скок на дължина, троен скок, хвърляне на копие, тласкане на гюле и мятане на диск, при това на състезатели и от други държави – Швеция, Гърция и Кипър.

За големите си заслуги към развитието на леката атлетика е награждаван с плакет и златна значка от ОСК „Академик“, плакет от БФЛА, плакети от Парламентарната комисия по въпросите на децата, младежта и спорта за достойно представяне на Р. България на Европейските детски лекоатлетически игри през 2015 и 2016 г. Сертификатът, подписан от Примо Небиоло - президент на Международната асоциация по лека атлетика (IAAF) е за участие като треньор на Световното първенство в гр. Севиля през 1999 г. и не мога да го приема по начина по който е представен – „Сертификат за значими успехи като персонален треньор“.

Христо Стоянов е участвал в 2 научно-изследователски и в 2 образователни проекта, за които са представени служебни бележки.

Прегледът на предоставената от кандидата документация показва, че няма доказателствен материал за преподавателска дейност и за научни ръководства на дипломанти или на докторанти от негова страна.

Публикационна дейност

Христо Стоянов е представил в своята документация 35 заглавия, от които 4 монографии и 31 научно-методични статии в български и в чуждестранни списания, като 4 статии са в индексирани издания.

Под № 1 от списъка с публикации „Приоритети в тренировката на елитните състезатели на 200 и 400 м.“. Тази монография е написана по

материали от дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ и в нея са разгледани особеностите на силовата, скоростно-силовата и специалната бегова подготовка в дисциплините 200 и 400 м гладко бягане.

Запознавайки се с останалите представени от кандидата монографии, установих съществени прилики между съдържанието на монография №1 и монография №3 – „Теоретико-методически аспекти в развитието на специалните двигателни качества в дисциплините 200 и 400 м. От една страна, в монография №3 са доразработени въпросите, разглеждани в монография №1, като в първия случай това са методи и средства за развиване на специалните двигателни качества, а във втория – различни концепции за развиване на същите качества. От друга страна, направените анализи завършват с обобщени изводи за всеки мезоцикъл от подготовката, като в единия случай тези изводи са наречени „приоритети“, а във втория – „методически препоръки“. И тук установихме значителни прилики. Като цяло „методическите препоръки“ в монография №3 представляват редактирани или допълнени с текст „приоритети“ от монография №1, без да се променя тяхната същност. Примерите са многобройни, ето три от тях:

Монография № 1

Стр. 60, точка 4 (за първи мезоцикъл)
Стр. 64, точка 4 (за втори мезоцикъл)
Стр. 74, точка 6 (за четвърти мезоцикъл)

Монография № 3

Стр. 27, точка 4 (за първи мезоцикъл)
Стр. 34, точка 4 (за втори мезоцикъл)
Стр. 50, точка 6 (за четвърти мезоцикъл)

Установихме и някои „методически препоръки“ от монография № 3, които са дословно повторение на съответни „приоритети“ от монография №1:

Монография № 1

Стр. 64, точка 5 (за втори мезоцикъл)
Стр. 69, точка 2 (за трети мезоцикъл)

Монография № 3

Стр. 34, точка 5 (за втори мезоцикъл)
Стр. 40, точка 4 (за втори мезоцикъл)

Към всеки мезоцикъл от подготовката и в двете монографии за предложени седмични тренировъчни планове. В първия случай (монография №1) това са конкретните тренировъчни занимания на Европейския шампион Илия Дживондов, а във втория случай (монография №3) – примерни тренировъчни планове. Прегледът на тези планове показва,

че те са почти напълно идентични. Като пример ще посоча само седмичния тренировъчни планове за втори мезоцикл на стр. 64-65 от монография №1 и стр. 34-36 от монография №3.

Представената под №2 монография от Христо Стоянов - „Методика на подготовка и тренировъчни модели в дисциплините 200 и 400 м.“ отново разглежда важните проблеми от тренировъчната дейност като развиването на отделните двигателни качества. Представени са тренировъчни модели за развиването на основни качества в различни мезоцикли от подготовката. Считам, че от гледна точка на съдържанието, тази монография е много полезна за треньорите в дисциплините бягане на 200 м. и 400 м.

Висока стойност давам на представената под № 4 монография „Биомеханичен анализ на спринтовото бягане“, в която Христо Стоянов е съавтор. Спринтовите дисциплини от 100 до 400 м. са подложени на задълбочен биомеханичен анализ, като са анализирани множество кинематични и динамични характеристики, знанията за които има пряко отношение към усъвършенстването на техниката на бягане. Прави впечатление, че в съдържанието на този труд не е посочено кой автор е разработил съответния раздел, поради което не може да се установи приносът на Христо Стоянов към написването на този труд.

Христо Цанков Стоянов е представил за рецензиране 31 научно-методични статии, публикувани в специализирани списания в страната и в чужбина.

Научно-методичните статии, представени от кандидата са насочени само и изключително към проблемите на спринтовите лекоатлетически дисциплини и по-специално на бягането на 200 и 400 м. Прави впечатление многостранността в характера на извършените научни изследвания. Най-голяма част от статиите са насочени към разкриването на ефективни методи и средства и насоки за развиване на общи и на специални двигателни качества (1, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17). Мащабно е изследвана и структурата на тренировъчните натоварвания по отделните видове специална подготовка на спринтьорите (6, 19, 20, 21, 22, 30). След изследване на някои параметри на техниката на бягане по права и по завой, са формулирани насоки за усъвършенстване на техниката и на тренировъчния процес. Разработени са тренировъчни модели за развиване на двигателните качества (7, 16, 18, 28). Разкрита е факторната структура на тренировъчните натоварвания (25, 27, 29). Изяснени са и някои физиологични механизми на работните усилия (5).

Извършените експерименти и направените анализи на резултатите спомагат да се постави на по-високо ниво цялостната концепция за подготовката на елитни състезатели в бягането на 200 м. и на 400 м.

Както беше споменато по-горе, в своята богата кариера, Христо Стоянов е бил треньор, както на състезатели в спринтовите дисциплини, така и на такива в лекоатлетическите хвърляния и скокове. В този смисъл, буди недоумение фактът, че същият няма нито един публикуван материал по проблемите на спортната подготовка на лекоатлети – хвърлячи и скачачи. И тъй като в подготовката на спринтьори Стоянов прилага своя собствена, научно доказана методика и има определен афинитет към научно-изследователската работа, интересно би било да се знае, каква методика на подготовка е използвал в подготовката на своите състезатели, състезаващи се в останалите групи лекоатлетически дисциплини.

Христо Стоянов е участвал в 9 (девет) научни конференции, за които е приложил списък, а в справката за наукометричните данни са посочени 4 публикувани доклади в сборници от научни конференции.

Броят на цитираните от други автори публикации на Христо Стоянов са общо 11 (в дипломни работи, в дисертации и в статии), в 6 различни публикувани материали, като 6 от цитиранията са само в една статия.

Обобщение

Сравнителният анализ на цялостната дейност на кандидатите за заемане на академичната длъжност „Доцент“ към катедра „Лека атлетика“ показва следното:

Гл. ас. Румяна Иванова Карапетрова е утвърден научен работник с богата научно-изследователска дейност, насочена основно в лекоатлетическите хвърляния, но с определени резултати и в други лекоатлетически дисциплини и в други спортове. В своята дългогодишна преподавателска дейност се утвърждава като преподавател с голям опит, и авторитет сред студентите и колегите си. По-тясната специализация в лекоатлетическите хвърляния е условия за покриване на нуждите на катедра „Лека атлетика“ от специалист, който да води лекционните курсове на студентите от специалност „Лека атлетика“ и на студентите от общия курс във всички факултети в НСА „Васил Левски“. Със своите определено добри постижения в треньорската дейност, би допринесла за по-високо ниво на

подготовка на студентите – специалисти по лека атлетика като бъдещи треньори. Има висок потенциал за по-нататъшно академично израстване.

Христо Цанков Стоянов е утвърден треньор в лекоатлетическите спринтови дисциплини, с изключително високи постижения в треньорската дейност и с подчертан стремеж за усъвършенстване на треньорските си умения чрез внедряване на научните изследвания в практиката. Научно-изследователската и публикационната му дейност е насочена изцяло към гладкото бягане на 200 м. и на 400 м. и няма научни публикации за лекоатлетическите хвърляния и скокове. Всичко това, както и липсата на преподавателски опит, не кореспондират със заявените нужди от катедра „Лека атлетика“ и с възможностите за поддържане на високо ниво на преподаване на студентите от специалност „Лека атлетика“ в НСА „Васил Левски“. Има висок потенциал за по-нататъшно израстване и за постигане на още по-големи успехи в треньорската професия.

Заключение

След задълбочен анализ на представените ми за рецензиране материали относно публикационната, преподавателската, треньорската и обществена дейност на кандидатите и взимайки предвид заявените нужди на катедра „Лека атлетика“ от хабилитиран преподавател, специализиращ в лекоатлетическите хвърляния, с напълно обективно основание и с пълна убеденост предлагам на академичната длъжност „Доцент“ в професионално направление 7.6. Спорт, специалност Спорт (Лека атлетика, група хвърляния) за нуждите на катедра „Лека атлетика“ при Национална спортна академия, „Васил Левски“ да бъде избрана гл. ас. Румяна Иванова Карапетрова, доктор.

София
15.03.2018 г.

Изготвил:

проф. Огнян Миладинов, дн